

T.C.
MUŞ VALİLİĞİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
II. DÖNEM I. YAZILI SINAVI (İL GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ
10. SINIF

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 8 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. Her sorunun puan değeri sorunun yanında yazılmıştır.

1. “Annesiyle bu hasbihali ederken Refet’e öyle bir heybet ve ağırbaşlılık gelmiş, servete olan küskünlüğünü naklederken ve gerçek güzellik saydığı ilim ve erdemden bahsederken öyle buyurgan ve hükmedici bir tavır almıştı ki Binnaz kendisinde ağzını açmaya kudret bulamadı.”

Yukarıdaki metinde yer alan altı çizili kelimelerin anlamını metnin bağlamından yola çıkarak yazınız.(5+5=10 puan)

Örnek Cevaplar:

Hasbihal: **sohbet, muhabbet**

Kudret : **kuvvet, bir iş yapabilme gücü**

“Araba, bir taşa çarpmış gibi sarsılarak durdu. Mehmet Ali bana hiçbir söz söylemeden, aşağıya atladı. Karanlık içinde kaybolup gitti. Ben, bu dakikadan itibaren iradesi başkalarının iradesine tabi bir adamdım. Arabanın içinde büzülmüş oturuyordum. Bavullarımın, çantalarımın arasında, ben de bir bavul, bir çanta gibiydim. Arabacıya: "Geldik mi?" diye sormağa cesaret edemiyordum. Lakin o bana sordu:

-Nereye gideceğiz?

-Bilmem. Arkadaşımı bekleyelim.”

(2 ve 3. soruları yukarıdaki metne göre cevaplayınız.)

2. **Yukarıdaki metindeki anlatıcı ve anlatıcı bakış açısını tespit edip yazınız (3+3=6 puan)**

Birinci tekil şahıs, Kahraman bakış açısı

3. **Metinde kullanılan anlatım biçimlerini aşağıya yazınız. (4 puan)**

Öyküleme, Betimleme

4. “ Çölde devesiyle birlikte yürümekte olan bir çöl insanı güçlükle hareket eden, susuzluktan ölmek üzere olan bir adama rastlamış. Adam Allah rızası için su istemiş. Devesinden inip bir çare adama suyundan vermiş. Suyu içen adam birden çöl insanını ittiği gibi deveye atlayıp kaçmaya başlamış. Çöl insanı arkasından bağırarak:

– Tamam deveyi çalılıyorsun ama senden bir ricam var. Sakın bu olandan kimseye bahsetme. Bu isteği anlamsız bulan hırsız şaşırır ve neden diye sormuş...

– Eğer bu yaptığını anlatırsan, bu dilden dile yayılır ve insanlar bir daha çölde yardıma muhtaç birini görünce yardım etmezler.”

Yukarıdaki metnin temasını aşağıya yazınız. (10 puan)

Örnek Cevaplar: İyi niyeti kötüye kullanma, art niyet, iyilik ve kötülük bulaşıcıdır.

5. Aşağıda özetleri verilen eserlerin adlarını ve yazarlarını yazınız. (3+2=5 puan) , (3+2=5 puan)

a) “Bihruz Bey, nitelikli bir öğrenim görmemiş, yaşam deneyimi olmayan bir kişidir. Vezir olan babasından kalan mirası gösteriş ve eğlence uğruna tüketmiştir. Araba kullanmak, süslü kıyafetler giymek ve herkesle Fransızca konuşmaya çalışmak gibi davranışlara sahiptir. Annesiyle yaşayan Bihruz, İstanbul Çamlıca’daki bir bahçede Periveş adında bir kadına âşık olur.”

Cevap: Araba Sevdası, Recaizade Mahmut EKREM

b) Ahmet Cemil; duygusal mizaca sahip, şair ruhlu, yirmi iki yaşında bir gençtir. Mülkiye son sınıf öğrencisiyken babası vefat eder. Evin geçim yükünü üstlenerek annesine ve kız kardeşine bakmaya başlar. Bu süreçte hem okul hayatını devam ettirir hem de çalışır. Yabancı dil öğrenir, roman çevirileri yapar, geceleri ders verir. Ahmet Cemil, şiir yazmayı ve şiir üzerine sohbet etmeyi çok sevmektedir. Onu kıskanan Raci adındaki arkadaşına rağmen şiir kitabını yayımlamayı hayal eder.

Cevap: Mai ve Siyah, Halit Ziya UŞAKLIGİL

6. ()Nasıl yaşıyacağım() () diyordu. O zaman yine babasının() ikbal’in() Lamia’nın çehreleri birerbirer, bazen bir melül mana ile yavaş yavaş; bazen ondan kaçmak isteyerek uçub silinerek zihininin içinden geçiyordu.

a. Yukarıdaki metinde yay ayrıç içine gelmesi gereken noktalama işaretlerini yazınız. (10 puan)

(“)(?)(“)(,)(.)

b. Yukarıdaki metinde yer alan yazım yanlışlarını bulunuz. Doğru şekillerini aşağıya yazınız. (10 puan)
yaşayacağım - İkbal’in - birer birer - uçub - zihininin

c. Yukarıdaki metinde geçen sıfat tamlamalarından bir tanesini bulup aşağıya yazınız.(10 puan)

Örnek Cevaplar : o zaman - bir mana - melül mana - bir melül mana

7. Aşağıda haklarında bilgi verilen destanların adlarını boşluklara yazınız. (5+5 =10 puan)

a) **Oğuz Kağan** Destanı: “Ay Kağan’ın yüzü gök, ağzı ateş, gözleri elâ, saçları ve kaşları kara perilerden daha güzel bir erkek evladı oldu. Bu çocuk annesinden ilk sütü emdikten sonra konuştu ve çiğ et, çorba ve şarap istedi. Kırk gün sonra büyüdü ve yürüdü.” şeklinde anlatılan Hun hükümdarı Mete’nin yaşamını, yiğitliklerini, yaptığı savaşları, ülkesini genişletmesini ve oğulları arasında bölüşürmesini konu edinir.

b) **Battal Gazi** Destanı: Emevilerin 8. yüzyılda Bizans’a karşı yürüttüğü savaşlarda ünlenen, Malatya ve çevresinin İslamlaşması uğruna mücadele eden, Türkler arasında sevilen bir Arap kahramanının Türk bir kahramana uyarlanarak anlatıldığı destandır.

8. “Mevzubahis vatansa gerisi teferruatır.”(M. Kemal ATATÜRK) sözünden hareketle “15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri” konusunda “Vatan” temalı en az beş cümleden oluşan düz yazı türünde bir metin yazınız. (20 puan)
(Puanlamada konu bütünlüğü, temaya uygunluk, imla ve noktalama kurallarına uyum değerlendirilecektir.)